

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **P. K.**, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Pod Kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Univerzita Karlova**, se sídlem Ovocný trh 560/5, Praha 1, zast. JUDr. Petrem Svobodou, Ph.D., advokátem se sídlem Aranžerská 166/11, Praha 9, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 4. 2. 2021, č. j. 11 A 110/2019-88,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobci **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal určení nezákonnosti zásahu žalovaného spočívajícího v tom, že žalovaný zveřejňoval na internetu osobní údaje žalobce obsažené v rozhodnutí děkana Právnické fakulty Univerzity Karlovy ze dne 24. 11. 2016, č. j. UKPF/7565/2016, o ukončení vysokoškolského studia žalobce na této fakultě, a to na webových stránkách dostupných na adrese <http://www.prf.cuni.cz>.

[2] Podstatou žalobní argumentace bylo to, že popsáním postupem žalovaného bylo zasaženo do práva žalobce na informační sebeurčení a na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého života, neboť bylo zveřejňováno jeho jméno, příjmení, datum narození, adresa trvalého pobytu, a to spolu s informací o tom, že se žalobce stal dne 1. 9. 2015 studentem prezenčního studia magisterského studijního programu právo a právní věda, oboru právo a že jeho studium bylo zveřejněným rozhodnutím ze dne 24. 11. 2016, č. j. UKPF/7565/2016, ukončeno pro nesplnění požadavku vyplývajícího ze

studijního programu podle studijního a zkušebního řádu, které spočívalo v nedosažení požadovaného počtu kreditů pro zápis do dalšího úseku studia.

[3] Dle žalobce mu mělo být dané rozhodnutí doručeno do datové schránky, i kdyby však bylo na místě doručit mu rozhodnutí veřejnou vyhláškou, měl dle jeho názoru žalovaný vyvěsit na úřední desku pouze oznámení o možnosti převzít písemnost ve smyslu § 25 odst. 2 správního řádu, nikoliv celé rozhodnutí. Pokud se již žalovaný rozhodl vyvěsit na úřední desku samotné rozhodnutí, měl jej neprodleně po jeho doručení z elektronické úřední desky sejmout, resp. ho měl odstranit ze svého serveru tak, aby jej nebylo možné nadále stahovat, a to ani prostřednictvím internetových vyhledávačů, neboť pro další zveřejňování rozhodnutí již nebyl důvod. K doručení rozhodnutí došlo dne 4. 1. 2017, přičemž dne 7. 2. 2017 bylo rozhodnutí sňato z elektronické úřední desky, nadále jej však bylo možné dohledat a stáhnout z webu žalovaného za pomoci internetového vyhledávače. Žalobce dále namítal, že nezákonným bylo již to, že žalovaný nezakázal tzv. indexaci zveřejněného dokumentu, který tak byl dohledatelný za pomoci k tomu určených internetových robotů.

[4] Žalovaný ve vyjádření k žalobě zejména uvedl, že nemohl doručit rozhodnutí o ukončení vysokoškolského studia žalobci do jeho datové schránky, neboť v rozhodné době neměl zřízenou datovou schránku orgánu veřejné moci. Vzhledem k tomu, že se žalobci nedařilo dané rozhodnutí doručit na jím nahlášenou adresu, přistoupil žalovaný k jeho doručení veřejnou vyhláškou. Z hlediska zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů), v relevantním znění (dále jen „obecné nařízení o ochraně osobních údajů“), se tedy jednalo o zpracování osobních údajů žalobce nezbytné pro dodržení (resp. splnění) právní povinnosti žalovaného. Ustanovení § 25 odst. 2 správního řádu, na jehož základě žalovaný při doručování postupoval, nestanoví dobu, po jejímž uplynutí je správní orgán povinen vyvěšenou písemnost sejmout z úřední desky, upravuje pouze minimální dobu 15 dnů, po kterou musí být písemnost vyvěšena na úřední desce a současně zveřejněna na internetových stránkách a po jejímž uplynutí „se písemnost považuje za doručenou“.

[5] Obvyklou správní praxí tedy je, že se zveřejněná písemnost ponechává na internetových stránkách správního orgánu i po uplynutí 15 dnů, zpravidla po dobu 1 roku, aby adresát měl možnost se s danou písemností dodatečně seznámit a mohl se proti zveřejněnému rozhodnutí bránit dostupnými opravnými prostředky či dát podnět k uplatnění dozorčích prostředků. Právnická fakulta Univerzity Karlovy tedy nechala dané rozhodnutí na svých internetových stránkách v sekci „*Archiv úřední desky*“ i po 4. 1. 2017, kdy uplynula doba 15 dnů od prvního dne zveřejnění předmětného rozhodnutí, a sňala ho ihned poté, co jí byla doručena předžalobní výzva žalobce. Žalovaný tedy postupoval v zájmu ochrany procesních práv žalobce, jednalo se tudíž o zpracování osobních údajů dle § 5 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně osobních údajů, resp. čl. 6 odst. 1 písm. d) obecného nařízení o ochraně osobních údajů. Zveřejnění samotného rozhodnutí je dle žalovaného preferovaným způsobem doručování dle § 25 odst. 2 správního řádu, přičemž v posuzovaném případě neshledal důvod pro vyvěšení pouhého oznámení o možnosti převzít písemnost. Žalovaný namítl rovněž opožděnost žaloby.

pokračování

[6] Žalobce a žalovaný tato svá stanoviska rozvedli v několika dalších podáních, jimiž vzájemně reagovali na argumenty protistrany. Žalobce setrval na názoru, že pro účely jeho informování o vydání rozhodnutí by postačovalo zveřejnit oznámení o možnosti převzít písemnost, jež byla dle jeho názoru citlivé povahy, a poukázal na to, že v případě některých jiných studentů žalovaný takto postupoval. Zveřejňování rozhodnutí i po více než dvou a půl letech dle jeho názoru nesledovalo žádný legitimní cíl, neboť lhůty pro podání všech opravných prostředků již uplynuly. Argumentaci žalovaného označil žalobce za účelovou. Poukázal na praxi některých státních orgánů, které archiv úřední desky nezveřejňují, a uvedl, že archiv úřední desky nebyl ani součástí webových stránek žalovaného, byť ten tvrdí opak. Dle žalobce muselo být žalovanému zřejmé, že si žalobce byl ukončení svého studia vědom, neboť v něm fakticky nepokračoval ani si v dalších studijních obdobích nezapsal rozvrh.

[7] Žalovaný zejména zopakoval, že jak jeho starší webové stránky používané v době zveřejnění rozhodnutí, tak i jeho aktuální webové stránky obsahovaly a obsahují archiv úřední desky a uvedl příslušné URL. V případě doručování veřejnou vyhláškou je na správním orgánu, zda vyvěsí na úřední desce celou písemnost, nebo pouze oznámení o možnosti jejího vyzvednutí. Při úvaze o tom, kterou z uvedených možností zvolí, musí zohlednit i jiná hlediska, než je ochrana osobních údajů, např. zásady hospodárnosti a rychlosti řízení. Dodal, že údaje obsažené v daném rozhodnutí nebyly citlivými údaji ve smyslu zákona o ochraně osobních údajů. Žalovaný trval na tom, že zveřejňování archivu úřední desky je postup uplatňovaný řadou orgánů veřejné moci (být ne všemi) a uvedl příslušné odkazy. Neztotožnil se s tvrzením žalobce, že lhůty pro podání všech opravných prostředků a uplatnění dozorčích prostředků již v rozhodné době uplynuly, a poukázal na některé dle jeho názoru dostupné procesní nástroje.

[8] V dalším podání ze dne 17. 1. 2020 žalobce především precizoval žalobní petit, resp. vymezení napadeného zásahu tak, že se domáhá deklarace nezákonnosti zásahu spočívajícího ve „zveřejnění rozhodnutí děkana Právnické fakulty Univerzity Karlovy ze dne 24. listopadu 2016, č.j. UKPF/7565/2016 o ukončení prezenčního studia magisterského studijního programu právo a právní věda, oboru právo uskutečňovaného na Právnické fakultě Univerzity Karlovy žalobcem identifikovaným jménem, příjmením, datem narození, adresou trvalého pobytu pro nesplnění požadavku vyplývajícího ze studijního programu podle studijního a zkušebního řádu žalované, které spočívá v nedosažení požadovaného počtu kreditů žalobcem pro zápis do dalšího úseku studia na webové stránce žalované URL <http://prf.cuni.cz> po dobu ode dne 5. ledna 2017 do dne 12. června 2019“. Žalobce přdestřel podrobnou polemiku s jednotlivými argumenty, které žalovaný uplatnil v předchozím podání, základ jeho argumentace však zůstal stejný. Nad rámec již uvedeného žalobce uznal, že zveřejňované informace nebyly citlivými údaji ve smyslu § 4 písm. b) zákona o ochraně osobních údajů, trval však na tom, že se jednalo o údaje, jejichž zveřejnění pro něj bylo zvláště poškozující. Dále žalobce zejména uvedl, že ačkoliv považuje nezakázání indexace daného rozhodnutí za nezákonné, domáhá se deklarace pouze jím definovaného zásahu.

[9] Městský soud v Praze shledal žalobu důvodnou a výrokem I. shora uvedeného rozsudku deklaroval nezákonnost zásahu tak, jak jej žalobce definoval ve svém podání ze dne 17. 1. 2020. Výrokem II. napadeného rozsudku pak žalovanému uložil povinnost zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 26 684 Kč.

[10] Městský soud s odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, konstatoval včasnost podané žaloby, neboť se v posuzovaném případě původně jednalo o trvalý nezákonný zásah, lhůta pro podání žaloby tedy počala běžet až jeho ukončením. Následně se městský soud zabýval tím, zda byl žalovaný povinen odstranit dané rozhodnutí ze svých webových stránek bezodkladně po jeho doručení veřejnou vyhláškou dne 4. 1. 2017. V této souvislosti soud předně konstatoval, že uvedené rozhodnutí obsahovalo osobní údaje žalobce a na posuzovanou věc tedy dopadal zákon o ochraně osobních údajů. Zveřejnění rozhodnutí přitom představovalo zpracování osobních údajů ve smyslu § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů.

[11] Městský soud dále konstatoval zjištěný skutkový stav. Žalovaný předmětné rozhodnutí vyvěsil dne 20. 12. 2016 na své úřední desce, kdy ho rovněž zveřejnil na svých webových stránkách, čímž splnil povinnost stanovenou v § 25 odst. 2 správního řádu a rozhodnutí se tak patnáctý den po vyvěšení, tj. dne 4. 1. 2017, považovalo za doručené. Mezi účastníky nebylo sporu o tom, že se dané rozhodnutí nacházelo na webových stránkách žalovaného i po 4. 1. 2017, a to až do dne 13. 6. 2019, kdy bylo na základě předžalobní výzvy žalobce z webových stránek odstraněno.

[12] Městský soud nepřisvědčil výše popsané argumentaci žalovaného a uzavřel, že doručením rozhodnutí žalobci dne 4. 1. 2017 došlo k dosažení účelu zpracování daných osobních údajů a žalovaný měl tedy neprodleně poté doručované rozhodnutí ze svých webových stránek odstranit, neboť další zveřejňování osobních údajů žalobce překračovalo stanovený účel. Dle městského soudu nebylo pro posouzení věci podstatné, zda byla příslušná webová stránka indexována, či nikoliv, rozhodující bylo, že osobní údaje žalobce umístěné na webových stránkách žalovaného byly po celou dobu trvání zásahu veřejně přístupné třetím osobám. Městský soud nepřisvědčil žalovanému v tom, že se v posuzovaném případě jednalo o zpracování údajů přípustné dle § 5 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně osobních údajů, neboť se nejednalo o případ ochrany životně důležitých zájmů subjektu údajů. Dodal, že na posouzení věci nic nemění ani to, že v době trvání zásahu nabylo účinnosti výše zmiňované obecné nařízení o ochraně osobních údajů a následně rovněž zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů (dále jen „zákon o zpracování osobních údajů“).

[13] Městský soud se však neztotožnil s argumentací žalobce, podle níž mu mělo být dané rozhodnutí doručeno prostřednictvím datové schránky. Žalovanému totiž vznikla povinnost používat datovou schránku až s účinností od 1. 1. 2017. Soud rovněž nepřisvědčil žalobci v tom, že měl žalovaný vyvěsit na úřední desku pouze oznámení o možnosti převzít písemnost. Dle městského soudu totiž nebyl v posuzovaném případě obsah doručovaného rozhodnutí natolik citlivý, aby bylo nezbytné vyvěsit namísto samotné písemnosti pouhé oznámení o možnosti ji převzít.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

[14] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti uvedenému rozsudku městského soudu kasační stížnost, v níž především navázal na argumentaci uplatněnou v řízení o žalobě. Stěžovatel namítá, že i v případě, kdy správní orgán ponechal doručovanou písemnost na svých internetových stránkách zveřejněnou po uplynutí doby 15 dnů podle § 25 odst. 2 správního řádu, se jednalo o zpracování nezbytné pro dodržení právní povinnosti správce ve smyslu § 5 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů, a to až do doby, kdy se

pokračování

adresát s písemností prokazatelně seznámí, popřípadě kdy uplynou lhůty pro uplatnění veškerých opravných a dozorčích prostředků. Účelem doručení veřejnou vyhláškou podle § 25 odst. 2 správního řádu totiž dle stěžovatele není toliko nástup účinků formálního doručení vyplývající z poslední věty uvedeného ustanovení, nýbrž i umožnění adresátovi skutečně se s písemností seznámit, pokud to ještě může mít smysl pro ochranu jeho práv. Právě z tohoto důvodu dle stěžovatele dané ustanovení nestanoví dobu, po jejímž uplynutí je správní orgán povinen vyvěšovanou písemnost z úřední desky sejmout. Stěžovatel podotýká, že v praxi si adresát obvykle nestihne v patnáctidenní době vyvěšenou písemnost na úřední desce vyhledat a seznámit se s ní. V případě, že se jedná o správní rozhodnutí, by tak svěšením dané písemnosti ztratil možnost se proti takovému rozhodnutí skutečně bránit.

[15] Stěžovatel tedy namítá, že svým postupem plnil účel materiálního doručení písemnosti. Poukázal na zásadní význam rozhodnutí o ukončení studia pro studenta a uvedl, že v takovém případě zájem na zachování možnosti procesní obrany studenta převažuje nad zájmem na ochraně jeho zveřejněných osobních údajů. Ihned poté, co se stěžovatel prostřednictvím předžalobní výzvy dozvěděl o naplnění účelu materiálního doručení rozhodnutí žalobci, bylo dané rozhodnutí z jeho webových stránek odstraněno.

[16] Na podporu svého právního názoru stěžovatel upozornil, že správní řád na rozdíl od některých jiných procesních předpisů výslovně nestanoví správnímu orgánu povinnost sejmout vyvěšovanou písemnost z úřední desky po uplynutí určité doby od vyvěšení. Dle stěžovatele se nejedná o pouhou mezeru v zákoně, nýbrž o záměr zákonodárce upravit postup správních orgánů méně formalizovaně. Dále stěžovatel obdobně jako v řízení o žalobě poukazuje na to, že jím zastávaný výklad odpovídá praxi řady jiných správních orgánů a obsáhle cituje příslušné pasáže podání uplatněného v řízení o žalobě, na něž dle jeho názoru městský soud v rozsudku vůbec nereagoval. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 As 47/2016-44, publ. pod č. 3431/2016 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 4. 2019, č. j. 52 A 96/2018-38, a rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2017, č. j. 45 A 19/2015-69, stěžovatel dodal, že vedení archivu úřední desky nepřímo akceptovaly rovněž správní soudy.

[17] Dále stěžovatel uplatnil samostatné námitky vůči výroku II. napadeného rozsudku o náhradě nákladů řízení. Dle jeho názoru nebylo na místě přiznat žalobci náhradu nákladů za úkony právního zastoupení spočívající v sepsání předžalobní výzvy a podání ze dne 17. 1. 2020. Předžalobní výzva je úkon, který zástupce žalobce učinil před zahájením řízení ve správním soudnictví a mimo jeho rámec, přičemž úprava soudního řízení správního navíc s takovým úkonem nepočítá, nemůže se tedy jednat o náklad tohoto řízení. Zmiňované podání žalobce dle stěžovatele neobsahovalo žádné podstatné nové skutečnosti, náklady na jeho zpracování tedy nepředstavovaly náklady účelně vynaložené. Za dané úkony právní služby tedy žalobci podle stěžovatele nepříslušela částka odpovídající paušální náhradě hotových výdajů jeho zástupce.

[18] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[19] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí městského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[20] Nejvyšší správní soud dále přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[21] Posuzovaná kasační stížnost směřuje proti rozsudku, jímž městský soud deklaroval nezákonnost zásahu spočívajícího stručně řečeno ve zveřejnění osobních údajů žalobce, konkrétně plného neanonymizovaného znění rozhodnutí o ukončení jeho studia z důvodu nedosažení požadovaného počtu kreditů pro zápis do dalšího úseku studia, na webových stránkách stěžovatele (resp. jeho právnické fakulty), a to od 5. 1. 2017 do 12. 6. 2019. Na tomto místě je třeba dodat, že žalobce žalobní návrh v průběhu řízení opakovaně měnil, přičemž jeho konečná verze je formulována úžeji než předchozí varianty. Původní žalobní návrh nespecifikoval dobu, po kterou měl dle žalobce nezákonný zásah trvat, takto formulovaná žaloba tedy směřovala i proti zveřejnění daného rozhodnutí na webových stránkách stěžovatele do 4. 1. 2017, kdy uplynula patnáctidenní doba stanovená v § 25 odst. 2 správního řádu, a rozhodnutí se tedy považovalo za doručené. V replice ze dne 9. 9. 2019 pak žalobce formuloval další část petitu, v níž za nezákonný zásah označoval rovněž nezakázání indexace elektronické úřední desky právnické fakulty stěžovatele. V dalším podání ze dne 17. 1. 2020, v němž žalobce formuloval končený žalobní návrh, včetně vymezení doby trvání žalobou napadeného zásahu, však žalobce také výslovně uvedl, že *„bere petit uvedený v replice ze dne 10. 9. 2019 (pozn.: datum tohoto podání je uvedeno zjevně nesprávně) zpět a domáhá se pouze výroku, který je specifikován v závěru tohoto podání“*. Vymezení nezákonného zásahu obsažené ve výrokové části napadeného rozsudku městského soudu odpovídá žalobnímu návrhu, jak jej žalobce formuloval v uvedeném podání.

[22] Mezi účastníky řízení nebylo sporu o tom, že stěžovatel dne 20. 12. 2016 vyvěsil v rámci postupu při doručování veřejnou vyhláškou dle § 25 odst. 2 správního řádu na svou úřední desku rozhodnutí o ukončení studia žalobce v plném znění (tj. včetně žalobcova jména, příjmení, data narození a adresy trvalého pobytu), které současně zveřejnil na svých webových stránkách. Dané rozhodnutí pak zůstalo na webových stránkách stěžovatele zveřejněno až do dne 13. 6. 2019. Mezi účastníky je sporné, zda bylo dané rozhodnutí od 5. 1. 2017 umístěno v sekci *„archiv úřední desky“*, jak tvrdil stěžovatel, nebo v jiné části webu, či zda bylo z webových stránek stěžovatele smazáno, avšak zůstalo umístěno na jeho veřejně přístupném serveru a bylo tedy dostupné za použití internetového vyhledávače, jak tvrdil žalobce. To však není pro posouzení dané věci podstatné, neboť rozhodující je, že dané rozhodnutí bylo stěžovatelem zpřístupňováno na internetu až do 13. 6. 2019. O tom mezi účastníky řízení nebylo sporu, zbývalo tedy posoudit, zda k zveřejňování daného rozhodnutí v žalobcem vymezené době (od 5. 1. 2017 do 12. 6. 2019) docházelo v souladu s právními předpisy, či nikoliv.

pokračování

[23] Nejvyšší správní soud předesílá, že v době trvání posuzovaného zásahu došlo k několika významným změnám relevantní právní úpravy. Daný zásah započal v době účinnosti zákona o ochraně osobních údajů, a pokračoval i poté, co byl tento zákon s účinností od 24. 4. 2019 zrušen a nahrazen zákonem o zpracování osobních údajů. Dne 25. 5. 2018 se navíc stalo přímo použitelným obecné nařízení o ochraně osobních údajů.

[24] Zpřístupnění plného znění rozhodnutí o ukončení žalobcova studia potenciálně neomezenému okruhu třetích osob prostřednictvím internetové sítě nepochybně představovalo zpracování jeho osobních údajů ve smyslu § 4 písm. a) a e) zákona o ochraně osobních údajů (resp. čl. 4 odst. 1 a 2 obecného nařízení o ochraně osobních údajů), stěžovatel tedy byl správcem ve smyslu § 4 písm. j) zákona o ochraně osobních údajů (resp. čl. 4 odst. 7 obecného nařízení o ochraně osobních údajů).

[25] Dle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o ochraně osobních údajů byl správce povinen zpracovávat osobní údaje pouze v souladu s účelem, k němuž byly shromážděny. Zpracovávat k jinému účelu osobní údaje bylo možné jen v mezích § 3 odst. 6 zákona o ochraně osobních údajů, nebo pokud k tomu dal subjekt údajů předem souhlas.

[26] Obecné nařízení o ochraně osobních údajů upravuje jednak zásady zpracování osobních údajů (čl. 5) a současně zakotvuje výčet zákonných případů zpracování osobních údajů (čl. 6).

[27] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že i poté, co dle § 25 odst. 2 správního řádu nastoupily účinky doručení daného rozhodnutí žalobci, tj. v době od 5. 1. 2017 do 13. 6. 2019, představovalo zveřejňování daného rozhodnutí zpracování osobních údajů nezbytné pro dodržení právní povinnosti stěžovatele vyplývající z § 25 odst. 2 správního řádu a jednalo se tedy o zpracování osobních údajů dle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů, resp. čl. 6 odst. 1 písm. c) obecného nařízení o ochraně osobních údajů.

[28] Dle § 5 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů mohl správce zpracovávat osobní údaje pouze se souhlasem subjektu údajů. Bez tohoto souhlasu je mohl zpracovávat, jestliže prováděl zpracování nezbytné pro dodržení právní povinnosti správce.

[29] Dle čl. 6 odst. 1 písm. c) obecného nařízení o ochraně osobních údajů je zpracování osobních údajů v odpovídajícím rozsahu zákonné, pokud je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje. Dle čl. 6 odst. 1 písm. e) obecného nařízení o ochraně osobních údajů lze osobní údaje ve stejném rozsahu zpracovávat, pokud je zpracování nezbytné pro splnění úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce. Obdobnou úpravu obsahuje rovněž § 5 písm. a) a b) zákona o zpracování osobních údajů, podle něhož je správce oprávněn zpracovávat osobní údaje, pokud je to nezbytné pro splnění povinnosti, která je správcovi uložena právním předpisem, nebo úkolu prováděného ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je správce pověřen.

[30] Dle § 25 odst. 1 správního řádu se osobám neznámého pobytu nebo sídla a osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, jakož i osobám, které nejsou známy, a v dalších případech, které stanoví zákon, doručuje veřejnou vyhláškou.

[31] Dle § 69a odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), nepodaří-li se písemnost v řízení podle § 68 téhož zákona doručit z důvodu, že student nesplnil povinnost uvedenou v § 63 odst. 3 písm. b) tohoto zákona, nebo nepodaří-li se písemnost doručit na adresu pro doručování nahlášenou studentem, doručí se písemnost veřejnou vyhláškou, přičemž vysoká škola není povinna ustanovit studentovi opatrovníka.

[32] Dle § 25 odst. 2 správního řádu doručení veřejnou vyhláškou se provede tak, že se písemnost, popřípadě oznámení o možnosti převzít písemnost, vyvěsí na úřední desce správního orgánu, který písemnost doručuje; na písemnosti se vyznačí den vyvěšení. Písemnost nebo oznámení se zveřejní též způsobem umožňujícím dálkový přístup. Patnáctým dnem po vyvěšení se písemnost považuje za doručenou, byla-li v této lhůtě splněna i povinnost podle věty druhé.

[33] Stěžovatel má za to, že i pokračujícím zpřístupněním doručovaného rozhodnutí po uplynutí patnáctidenní doby stanovené v § 25 odst. 2 správního řádu plnil povinnost doručit rozhodnutí jeho adresátovi, neboť mu umožňoval se skutečně seznámit s jeho obsahem. S tímto názorem Nejvyšší správní soud nesouhlasí.

[34] Právní úprava doručování jistě směřuje především k tomu, aby se doručovaná písemnost skutečně dostala do sféry adresáta a ten měl reálnou možnost se seznámit s jejím obsahem. V případě doručování veřejnou vyhláškou však zákon zjevně počítá i s možností, že se adresát s obsahem doručované písemnosti fakticky neseznámí (byť i v tomto případě tuto možnost má), neboť účinky doručení váže toliko na splnění stanovených formálních podmínek, proto je také doručování veřejnou vyhláškou koncipováno jako krajní prostředek, k jehož využití lze přistoupit pouze za zákonem stanovených předpokladů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 7 As 130/2012-29). Pokud zákon stanoví dobu, po jejímž uplynutí spojuje s postupem dle § 25 odst. 2 správního řádu účinky doručení písemnosti, pak zákonodárce zjevně pokládá takovou dobu za dostatečně dlouhou na to, aby adresát měl skutečnou možnost seznámit se s obsahem písemnosti vyvěšené na úřední desce a případně na ni v zákonem stanovených lhůtách reagovat.

[35] Současně je zapotřebí zdůraznit, že licence pro zpracování osobních údajů bez souhlasu subjektu zakotvená v § 5 odst. 2 písm. a) zákona o ochraně osobních údajů, resp. čl. 6 odst. 1 písm. c) a e) obecného nařízení o ochraně osobních údajů a § 5 zákona o zpracování osobních údajů se vztahuje pouze na situace, kdy je zpracování nezbytné pro dodržení (splnění) právní povinnosti správce, resp. pro splnění úkolu prováděného k tomu pověřeným správcem ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci. Tyto výjimky z obecné ochrany osobních údajů je zapotřebí vykládat restriktivně a lze je tedy uplatnit skutečně pouze v případě, kdy správce plní jemu uloženou, jasně definovanou právní povinnost, resp. plní jemu uložený úkol ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci.

[36] Z § 25 odst. 2 *in fine* správního řádu vyplývá, že doručuje-li správní orgán veřejnou vyhláškou, je povinen vyvěsit doručovanou písemnost (resp. oznámení o možnosti tuto písemnost převzít) na úřední desku a zveřejnit ji způsobem umožňujícím dálkový přístup po dobu patnácti dnů. Povinnost správního orgánu zveřejňovat danou písemnost po uplynutí stanovené doby z daného ustanovení nevyplývá, toto ustanovení tedy doručujícímu orgánu nezakládá oprávnění ke zpracování osobních údajů obsažených ve

pokračování

zveřejňované písemnosti poté, co nastoupí účinky doručení. Pouhá vstřícná správní praxe a snaha důsledně chránit práva adresáta rozhodnutí o ukončení studia, jimiž stěžovatel ospravedlňuje zveřejňování rozhodnutí i po uplynutí doby stanovené v § 25 odst. 2 správního řádu, nemůže představovat důvod pro zpracování osobních údajů ve smyslu výše uvedených ustanovení, neboť se nejedná o právní povinnost stěžovatele ani o úkol při výkonu veřejné moci.

[37] Skutečnost, že dané ustanovení výslovně nestanoví, kdy má doručující správní orgán doručovanou písemnost svěřit z úřední desky, na uvedeném nic nemění, neboť jak již bylo vysvětleno, tato povinnost vyplývá v případě, že doručovaná písemnost obsahuje osobní údaje, přímo z citovaných právních předpisů upravujících ochranu osobních údajů.

[38] Pro posouzení věci není relevantní ani stěžovatelem dokládána správní praxe spočívající v provozování tzv. archivů úředních desek. Stěžovatel sám připouští, že se nejedná o jednotnou správní praxi – archiv úřední desky se nachází pouze na webových stránkách některých orgánů veřejné moci, přičemž ani tyto orgány nepostupují dle tvrzení stěžovatele jednotně, pokud jde o způsob zveřejňování tam umístěných písemností. Především je však zapotřebí zdůraznit, že nelze připustit, aby se správní orgány dovolávaly nezákonné správní praxe, byť by skutečně šlo o praxi jednotnou a ustálenou. Ustálená, jednotná a dlouhodobá správní praxe samozřejmě může založit legitimní očekávání jednotlivců, i když je nezákonná. Ti se pak mohou této praxe proti správnímu orgánu, jenž se od ní odchýlil v jejich neprospěch, v určitých situacích dovolávat. Opačný postup, kdy se správní orgány zaštiťují vlastní nezákonnou správní praxí vůči adresátům veřejné správy, však akceptovat nelze, neboť správnímu orgánu z jeho vlastní protiprávní činnosti nemůže vzniknout žádné legitimní očekávání, jež by bylo hodno ochrany.

[39] Odkazuje-li stěžovatel na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 6. 2016, č. j. 2 As 47/2016-44, rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 12. 4. 2019, č. j. 52 A 96/2018-38, a rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2017, č. j. 45 A 19/2015-69, z nichž dovozuje, že soudy nepřímě akceptovaly vedení archivu úřední desky správního orgánu, a to „i v souvislosti se zveřejňováním písemností obsahujících osobní údaje fyzických osob“, nelze než uvést, že z jím zmiňovaných rozsudků vyplývá pouze to, že archiv elektronické úřední desky může být jedním z důkazních prostředků vhodných k vyvrácení pochybnosti o zveřejnění písemnosti způsobem umožňujícím dálkový přístup a že zmiňované krajské soudy vycházely v rozhodnutích o jimi posuzovaných věcech mj. z informace o tom, že určité dokumenty byly zveřejňovány v archivech úředních desek správních orgánů. V žádném ze stěžovatelem zmiňovaných rozsudků se však správní soudy nezabývaly obsahem a fungováním konkrétního archivu úřední desky a souladem jeho vedení s předpisy upravujícími ochranu osobních údajů, tyto rozsudky tedy nemohou mít vliv na posouzení nyní projednávané věci. Nejvyšší správní soud ani v nynějším případě neshledává nezákonným samotné vedení archivu elektronické úřední desky, při jeho vedení je však zapotřebí postupovat v souladu i s právními předpisy upravujícími ochranu osobních údajů.

[40] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že kasační námitky směřující proti výroku I. napadeného rozsudku nejsou důvodné.

[41] Stěžovatel dále uplatnil samostatné námitky směřující proti výroku II. napadeného rozsudku, jímž městský soud rozhodl o náhradě nákladů řízení; ani tyto námitky však Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými.

[42] Pokud se jedná o úkon spočívající ve zpracování a zaslání předžalobní výzvy ze dne 11. 2. 2019, je třeba uvést, že dle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), je úkonem právní služby mj. výzva k plnění se základním skutkovým a právním rozbořem předcházející návrhu ve věci samé. Předžalobní výzva ze dne 11. 2. 2019 nepochybně je takovou výzvou, neboť předcházela podání samotné žaloby a obsahovala vyličení skutkového a právního náhledu žalobce na posuzovanou věc. Jednalo se přitom o účelně vynaložený náklad, neboť tato výzva směřovala k efektivnější ochraně práv žalobce, který se domáhal toho, aby stěžovatel od tehdy stále trvajícího zásahu sám neprodleně upustil, což se také stalo. Z hlediska nároku na náhradu nákladů řízení není rozhodné, že daná výzva předcházela podání žaloby. V soudním řízení správním je běžně přiznávána náhrada nákladů za úkon právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu], který již ze své podstaty obdobně jako předžalobní výzva předchází zahájení řízení. Na uvedeném nic nemění ani to, že procesní úprava soudního řízení správního se zasláním předžalobní výzvy výslovně nepočítá, podstatné je, že se jednalo o účelně vynaložený náklad, tedy že daný úkon přispěl k ochraně práv žalobce.

[43] Nejvyšší správní soud se neztotožnil ani s názorem stěžovatele, podle něhož náklady na sepsání a zaslání vyjádření žalobce ze dne 17. 1. 2020 nelze považovat za účelně vynaložené. V daném podání žalobce především precizoval formulaci žalobního petitu, a to zejména časovým vymezením žalobou napadeného zásahu, čímž zároveň omezil rozsah žaloby. Současně vzal žalobce výslovně zpět část petitu týkající se nezakázání indexace webové stránky stěžovatele. Argumentace předestřená v daném podání sice především navazuje na již uplatněné námitky, zároveň však reaguje na argumenty vznesené stěžovatelem v jeho předcházejícím podání. Vzhledem k uvedenému nelze souhlasit se stěžovatelem, tvrdí-li, že žalobce v podání ze dne 17. 1. 2020 neuvedl nic nového ani podstatného.

IV. Závěr a náklady řízení

[44] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[45] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žalobci, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť ze spisu není patrné, že by mu v řízení o kasační stížnosti nějaké náklady vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.)

pokračování

V Brně dne 9. prosince 2022

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu